Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldus 2004. aastal

KONTROLLIARUANNE

nr OSII-2-6/05/38
11.05.2005

Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldus 2004. aastal

Tallinn
2005

Kokkuvõte

Riigikontroll auditeeris ajavahemikul 01.11.2004–14.01.2005 Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldust 2004. aastal, keskendudes majandustehingute seaduslikkusele, raamatupidamisarvestuse korraldusele ning sisekontrollisüsteemide toimimisele.

Olulisemad tähelepanekud ja järeldused

Saare Maavalitsus ja tema hallatavad asutused on üldjuhul raamatupidamise korraldamisel lähtunud riigi raamatupidamise üldeeskirjast ja heast raamatupidamistavast. Siiski ei ole maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste sisekontrolliprotseduurid alati piisavad. Näiteks esines järgmisi puudusi:

- Kõigi pangakontode ja kassatehingute üle ei peeta arvestust raamatupidamises.
- Põhivara arvestus ei taga alati õiget ja usaldusväärset ülevaadet kõigi varade ja nende väärtuse kohta. Samuti ei ole Riigikontrolli hinnangul mõningatel juhtudel riigivara majandatud heaperemehelikult. Asutustel on varasid, mis ei ole vajalikud nende põhitegevuseks.
- Majandustegevusest laekuvate tulude arvestuse korraldus ei taga seda, et kõik kogutud tulud laekuksid eelarvesse ja nende üle peetakse raamatupidamises arvestust.
- Puhkusereservi arvestuses ei ole lähtutud Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrast.
- Mõningatel juhtudel on jäänud vormistamata rendi- ja töölepingud või nende muudatused.

Peamised ettepanekud

Maavanemale

- Reguleerida Sõmera Hooldekodu raamatupidamise sise-eeskirjades vastutavale hoiule antud raha (pangkontode) ja selle rahaga seotud tehingute kajastamine raamatupidamises.
- Võtta Sõmera Hooldekodu ja Kallemäe Kooli raamatupidamises kasutusele kassakontod ja kehtestada sularahakassa eeskiri, et oleks tagatud kõigi majandustehingute kajastamine raamatupidamises.
- Hinnata valitsemisala vara vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirjale ja kajastada raamatupidamises vastavalt selle tegelikule väärtusele.
- Inventeerida Saaremaa Muuseumi majandustegevusest laekuvad tulud ning selgitada välja raamatupidamise ja Maksuametile esitatud andmete vahed.
- Kehtestada Saaremaa Muuseumis protseduurireeglid, mis reguleerivad piletite, kaupade ja sularaha üleandmist-vastuvõtmist ning arvestust nende üle.
- Selgitada välja Sõmera Hooldekodu arvelduste registri (nõuded ostjate vastu) ja pearaamatu vahe.
- Korraldada Saaremaa Muuseumis, Kuressaare Väikelastekodus, Kallemäe Koolis ja Sõmera Hooldekodus puhkusetasude arvestuse inventuur ja täiendada arvestuste korraldust, et vähendada samalaadsete vigade teket edaspidi.
- Kaaluda võimalust Saare Maavalitsuse autopargi vähendamiseks ja kehtestada ametiautode kasutamise kord.
- Täiendada Saare Maavalitsuse, Sõmera Hooldekodu, Kallemäe Kooli, Kogula Hooldekodu ja Orissaare Internaatkooli raamatupidamisarvestust selliselt, et edaspidi oleks tagatud kõigi

majandustehingute, sh majandustegevusest laekuvate tulude ja kommunaalkulude tekkepõhine kajastamine.

- Orissaare Internaatkoolis, Kallemäe Koolis, Kogula ja Sõmera Hooldekodus vormistada vajalikud lepingud ja lepingumuudatused ning korraldada arvestus selliselt, et raamatupidamises oleks tagatud alusdokumentide olemasolu palga maksmiseks ja rendinõueteks.

- Korraldada Sõmera Hooldekodu raamatupidamisarvestus selliselt, et soetades kaupu ja teenuseid, mis ületavad riigihangete seaduses ettenähtud piire, oleks tagatud riigihangete seadusest kinnipidamine.

- Kaaluda Sõmera Hooldekodule kuuluvate korterite võõrandamist.

Sotsiaalministrile

- Selgitada välja ja anda üle Kogula Hooldekodu 2001.-2002. aastal teostatud renoveerimistöödest tingitud põhivara parendus ja põhivarad.

Siseministrile

- Kaaluda Saaremaa Päästeteenistuse tegevuseks mittevajalike korterite võõrandamist.

***

Oma vastuskirjas teatas Saare maavanema kohusetäitja, et praeguseks on osa puudustest juba kõrvaldatud ja on kavandatud abinõud ülejäänud puuduste kõrvaldamiseks lähiajal.

Sisukord

1. AUDITI LÄHTEKOHAD 6

1.1. Riigikontrolli pädevus 6

1.2. Auditi ulatus ja eesmärk 6

1.3. Vastavus standarditele 6

1.4. Vastutus raamatupidamisarvestuse korralduse, aruandluse ja aruandluse aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest 7

2. SAARE MAAVALITSUSE JA TEMA HALLATAVATE ASUTUSTE MAJANDUSTEGEVUS 2004. AASTAL 8

2.1. Kassa- ja pangatehingute arvestus 8

2.2. Põhivarade ja varude arvestus 8

2.3. Tulude ja nõuete arvestus 10

2.4. Personalikulude arvestus 11

2.5. Majanduskulude arvestus 11

2.6. Muud tähelepanekud 12

2.7. Asutustele kuuluvad korterid 14

SISEMINISTEERIUMI, SOTSIAALMINISTEERIUMI JA SAARE MAAVALITSUSE VASTUSED 16

Sissejuhatus

Riigikontroll auditeeris Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldust 2004. aasta esimesel üheksal kuul (vajaduse ja võimaluse korral kontrolliti ka aasta kolme viimast kuud).

Audit toimus ajavahemikul 01.11.2004–14.01.2005 vastavalt Riigikontrolli tööplaanile. Auditi põhieesmärgiks oli hinnata Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamisarvestuse korralduse vastavust raamatupidamise seadusele, rahandusministri määrustele ja muudele raamatupidamisarvestuse korraldust mõjutavatele õigusaktidele ning olulisemate majandustehingute seaduslikkust.

Auditit juhtis auditijuht Õie Soovik, töörühmas osalesid vanemaudiitor Alo Lääne ja audiitor Marek Suurniit.

Valdkonna ülevaade

Saare Maavalitsus on maavanemat teenindav ning maavanema juhtimisel töötav valitsusasutus, mis tegutseb Vabariigi Valitsuse seaduse alusel. Maavalitsus esindab Saare maakonnas riigi huve ning hoolitseb maakonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu eest, koordineerib ministeeriumide ja teiste täidesaatva riigivõimu Saare maakonnas paiknevate asutuste ning kohalike omavalitsuste koostööd maakonnas ja teostab järelevalvet omavalitsuste tegevuse üle. Samuti korraldab maavalitsuse haldamisel olevate riigiasutuste eelarvete koostamist ja kontrollib eelarvetest kinnipidamist.

Saare Maavalitsuse haldusalasse kuulusid 2004. aastal järgmised asutused:

- Kallemäe Kool
- Kogula Hooldekodu
- Kuressaare Väikelastekodu
- Orissaare Internaatkool
- Saaremaa Muuseum
- Saaremaa Päästeteenistus
- Sõmera Hooldekodu

Raamatupidamise korraldamisel lähtuvad Saare Maavalitsus ja tema haldusala asutused riigi raamatupidamise üldeeskirjast ja rahandusministri poolt eelarvelistele asutustele kehtestatud raamatupidamisarvestuse juhistest ning Eesti heast raamatupidamistavast, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses ja Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna juhendites.

Majandusaasta aruanne 2004. aasta kohta koostatakse konsolideeritult, kaheksa eraldi aruandlusega raamatupidamisüksuse aruannete põhjal haldusala koondaruanne. Alljärgnevas tabelis on toodud maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste peamised majandustegevust iseloomustavad näitajad 2003. aasta aruannete põhjal.

	Bilansimaht	**Tulu eelarvest**	**Muud tulud**	**Kogutud tasud**
Saare Maavalitsus	59 416 026	33 540 392	14 783 186	215 368
Kogula Hooldekodu	5 131 296	2 485 200	785 547	0,00
Sõmera Hooldekodu	9 123 878	11 198 165	6 072 928	0,00
Kuressaare Väikelastekodu	2 929 152	3 123 136	340 716	0,00
Saaremaa Muuseum	4 525 297	5 749 078	78 935	0,00
Kallemäe Kool	242 417	3 494 401	50 336	0,00
Orissaare Internaatkool	419 439	3 412 839	53 880	0,00
Saaremaa Päästeteenistus	7 134 091	13 121 418	4 847 888	0,00
Kokku:	**88 921 596**	**76 124 629**	**27 013 416**	**215 368**

1. Auditi lähtekohad

1.1. Riigikontrolli pädevus

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse järgi kohustus viia läbi riigi majandusaasta aruande audit.[1] Selle kohustuse täitmiseks auditeerib Riigikontroll asutusi ja isikuid vastavalt Riigikontrolli seadusele.[2]

1.2. Auditi ulatus ja eesmärk

Võttes aluseks Riigikontrolli seaduses loetletud ülesanded[3], oli auditi eesmärgiks avaldada arvamust Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamisarvestuse korralduse kohta, ehk kas asutused on tulude, kulude, varade ja kohustuste üle arvestust pidades ja tehinguid tehes lähtunud järgmistest põhikriteeriumitest:

- majandustehingud on kajastatud raamatupidamisarvestuses ja jooksvas aruandluses sisuliselt ning aritmeetiliselt õigesti;
- kajastatud varad ja kohustused on tegelikult olemas ning asutuse halduses;
- varad ja kohustused on nõuetekohaselt inventeeritud;
- kõik tulud, kulud, varad ja kohustused on raamatupidamises kajastatud, sealjuures õiges perioodis ning täies mahus;
- tehingud on olulises osas kooskõlas asjakohase regulatsiooniga.

Auditi eesmärgiks ei olnud anda üldist hinnangut Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste 2004. a majandusaasta aruande õigsusele, vaid tuua välja sisekontrolli ja jooksva arvestuse probleemid, mis võivad avaldada mõju aastaaruande koostamisele. Auditi planeerimisel selgitasime välja suuremad arvestusvaldkonnad ja määrasime kindlaks olulisemad riskivaldkonnad. Riskivaldkondade põhjal fokuseerisime auditi peamiselt viiele järgmisele protsessile:

- kassa- ja pangatehingute arvestus;
- põhivarade arvestus;
- tegevustulude arvestus;
- personalikulude ja maksuarvestus;
- tegevuskulude arvestus.

Auditi käigus tutvuti raamatupidamisarvestuse korralduse küsimustega kõigis Saare Maavalitsuse hallatavates asutustes.

1.3. Vastavus standarditele

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI[4] auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et audit planeeritakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada,

[1] Riigieelarve seadus, § 45 lg 3
[2] Riigikontrolli seadus, § 7
[3] Riigikontrolli seadus, § 6 lg 2
[4] INTOSAI – International Organisation of Supreme Audit Institutions, Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all

et finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Auditi käigus kontrollisid audiitorid väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamisarvestuses esitatud näitajad. Audit hõlmas ka kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi.

1.4. Vastutus raamatupidamisarvestuse korralduse, aruandluse ja aruandluse aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest

Auditeeritaval perioodil töötas maavanema kohusetäitjana Hans Teiv (alates 22.03.2003. a).

Maavanem

- annab oma tegevusest aru regionaalministrile ja Vabariigi Valitsusele;
- valdab, kasutab ja käsutab riigivara oma volituste piirides vastavalt seadusele;
- sõlmib Vabariigi Valitsuse volitusel halduslepinguid kohalike omavalitsustega nende poolt riiklike kohustuste täitmiseks;
- suunab ja koordineerib maavalitsuse hallatavate riigiasutuste tegevust;
- kinnitab maavalitsuse teenistujate koosseisu Vabariigi Valitsuse kinnitatud maavalitsuse struktuuri alusel;
- nimetab ametisse ja vabastab ametist maavalitsuse koosseisu kuuluvad riigiteenistujad, samuti maavalitsuse haldamisel olevate riigiasutuste juhid, kui seadusega või seaduse alusel Vabariigi Valitsuse määrusega ei sätestata teisiti;
- esitab Vabariigi Valitsusele regionaalministri kaudu ettepanekud maavalitsuse kulude ja tulude eelarve eelnõu ning vajaduse korral lisaeelarve eelnõu kohta, valvab eelarve otstarbeka täitmise järele ning tagab Euroopa Liidu eraldatud vahendite, abi ja toetuste ning muu välisabi sihipärase kasutamise;
- kinnitab ja muudab maavalitsuse haldamisel olevate riigiasutuste eelarved ja kontrollib nende täitmist;
- tagab sisekontrollisüsteemi rakendamise ja siseauditi korraldamise maavalitsuses ja maavalitsuse hallatavates riigiasutustes.[5]

[5] Vabariigi Valitsuse seadus, § 84

2. Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste majandustegevus 2004. aastal

2.1. Kassa- ja pangatehingute arvestus

2.1.1. Sõmera Hooldekodu raamatupidamises olid kajastamata riigikassa kontserniväline arvelduskonto ja kassa, mille jäägid (vastavalt 687 610 krooni ja 48 953 krooni) koosnesid hoolealuste rahast, mis on antud hooldekodu vastutavale hoiule. Hooldekodu peab arvestust hoolealuste kaupa, kuid ei kajasta seda raamatupidamises. Riigikontroll on arvamusel, et nimetatud raha tuleb kajastada hooldekodu raamatupidamises.

2.1.2. Kallemäe Koolis ja Sõmera Hooldekodus on raamatupidamises kajastamata kassatehingud, mis puudutavad toiduraha ja majutuse eest laekuvaid summasid. Kallemäe Kooli raamatupidamises puudus ka vastav kassakonto. Sõmera Hooldekodu hoolealustelt laekus kassasse (tasuti kassapidajale) 9 kuuga 669 000 krooni, mis hiljem maksti sularahas panka asutuse majandustegevusest laekuva tulu arvelduskontole. Sularahatehingute mittekajastamine kassatehingutena on vastuolus raamatupidamise seadusega, mille järgi peab raamatupidamiskohustuslane dokumenteerima kõik majandustehingud[6].

Järeldused

- Üldjuhul on panga- ja kassatehingute kajastamisel raamatupidamises lähtutud riigi raamatupidamise üldeeskirjast ja heast raamatupidamistavast, kuid siiski esines olukordi, kus olid kajastamata mõningad panga- ja kassatehingud. Kuigi audiitorid auditeeritaval perioodil pisteliselt tehinguid kontrollides probleeme ei tuvastanud, juhib Riigikontroll tähelepanu, et selline arvestuse korraldus ei pruugi tagada tulevikus raha sihipärast kasutamist ja säilimist.

Ettepanekud Saare maavanemale

- Reguleerida raamatupidamise sise-eeskirjades vastutavale hoiule antud raha ja selle rahaga seotud tehingute kajastamine raamatupidamises.
- Võtta raamatupidamises kasutusele kassakontod ja kehtestada sularahakassa eeskiri, et oleks tagatud kõigi majandustehingute kajastamine.

2.2. Põhivarade ja varude arvestus

2.2.1. Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste põhivara auditeerimisel tuvastasid audiitorid, et põhivara väärtus ei vasta tema tegelikule väärtusele. Pistelise kontrolli tulemusena tuvastati, et ainuüksi 2004. aasta jooksul on kuludesse kantud põhivara parendusi. Näiteks:

- Sotsiaalministeerium on aastatel 2001-2002 teinud Kogula Hooldekodu hoonetele parendustöid ligi 3,2 miljoni krooni eest. Nimetatud parendustööde kohta on üleandmis-vastuvõtmisaktid vormistamata ja parendused ei kajastu hooldekodu raamatupidamises.
- Saare Maavalitsus on tellinud küttesüsteemide renoveerimist OÜ-lt Mona Kaubandus summas 342 173 krooni (ilma käibemaksuta), mis on raamatupidamises kajastatud majanduskuludes.

[6] Raamatupidamise seadus, § 6 lg 2

- Saaremaa Muuseum on 2004. aastal soetanud ja kuludesse kandnud osaühingu Installatsiooni Kompanii poolt mitmele põhivaraobjektile (nt Saaremaa muuseum, Mihkli talumuuseum, Suurtükitorn jt) paigaldatud signalisatsiooni kokku summas 96 581 krooni ning Viki Keskus OÜ Mihkli talumuuseumi juurde ehitatud puhkeplatsi summas 114 000 krooni.

Riigi raamatupidamise üldeeskirja järgi lisatakse vara kasutusiga pikendavad kulutused vara soetusmaksumusele.[7]

2.2.2. Saare Maavalitsusel ja tema hallatavatel asutustel ei kajastu põhivara raamatupidamises tema tegelikus väärtuses ning teostamata on põhivara ümberhindlus. Näiteks on Saaremaa muuseumi põhivara nimekirjas hooned ja rajatised, sh Kuressaare linnus, 0-kroonise soetusmaksumusega. Riigi raamatupidamise üldeeskirja[8] kohaselt hinnatakse põhivarad, mille soetusmaksumuse kohta puuduvad korrektsed andmed, ümber õiglasele väärtusele. Ümberhindlus peab olema tehtud hiljemalt 31.12.2005.[9]

2.2.3. Saare Maavalitsuse hallatavate asutuste üldine arvestuse korraldus ei taga kõikidel juhtudel, et põhivarades oleks kajastatud varad, mis vastavad põhivara kriteeriumitele. Nii näiteks on põhivarana kajastatud mööblit ja infotehnoloogilist vara, mille soetusmaksumus on alla 10 000 krooni (ilma käibemaksuta). Riigi raamatupidamise üldeeskirja[10] järgi kajastatakse põhivarana varad, mille soetusmaksumuse alampiir (ilma käibemaksuta) on 10 000 krooni.

2.2.4. Saaremaa Muuseum on 2000. aasta lõpus sõlminud sõiduauto Citroën Jumper (soetusmaksumus 235 593 krooni) kasutusrendi lepingu aktsiaseltsiga Nordea Finance Estonia. Muuseum on nimetatud lepingut kajastanud kasutusrendina. Lepingu kohaselt on liisingu-võtjal lepingu lõpptähtaja saabumisel eesõigus osta vara hinnaga, milleks on lepingus fikseeritud vara jääkväärtus 47 119 krooni. Kui muuseum ei osta vara välja, on ta kohustatud tasuta leidma kolmanda isiku, kes ostab vara välja jääkväärtusega. Muuseum on kohustatud tasuma müügikulud ja kui kolmas isik ostab vara madalama hinnaga kui jääkväärtus, ka müügihinna ja jääkväärtuse vahe. Lähtudes Raamatupidamise Toimkonna juhendist[11], on Riigikontroll arvamusel, et tegemist on kapitalirendiga. Seega on 31.12.2004. a seisuga muuseumi raamatupidamises kajastamata varasid soetusmaksumusega 235 593 krooni.

2.2.5. Saaremaa Päästeteenistusel on aktsiaseltsiga Hansa Liising Eesti sõlmitud üks sõiduauto liisinguleping (soetusmaksumus 291 184 krooni) ja üks kasutusrendileping (soetusmaksumus 155 838 krooni). Mõlemat lepingut kajastatakse raamatupidamises kasutusrendina. Lähtudes lepingutingimustest, on Riigikontroll arvamusel, et sisuliselt on tegemist kapitalirendiga, kuna rendilevõtjal on rendiperioodi lõppedes eesõigus osta vara hinnaga, mis on madalam selle õiglasest väärtusest (jääkväärtus rendilepingu lõppedes on vastavalt 58 238 krooni ja 38 959 krooni)[12]. Samuti on päästeteenistusel rendilepingu ennetähtaegsel lõpetamisel kohustus tasuda kõik järgnevad osamaksed. Seega on raamatupidamises 30.09.2004. a seisuga kajastatud varasid vähem 447 022 krooni ja kapitalirendikohustusi 234 727 krooni.

2.2.6. Saaremaa Muuseum pakub külastajatele suveperioodil suveniire ja toitlustusteenust, mille tarvis on avatud kohvik ja kiosk. Muuseumil puudub nõuetele vastav laoarvestus, kuna kaupu kajastatakse arvestuses müügihinnas ja puudub võimalus võrrelda laos olevaid kaupu kuludokumentidega. Lisaks ei vormistada saatelehti, kui kaup antakse kohvikusse või kioskisse müügile. Auditi käigus ei selgunud ka, mida tehti müügist üle jäänud toidukaupadega pärast suvehooaja lõppu. Riigikontroll on arvamusel, et sellise arvestuse puhul ei ole tagatud kaupade säilimine ja kõigi tulude laekumine ning muuseum peab juurutama laoarvestussüsteemi, mis selle tagaks.

---

[7] Rahandusministri 11.12.2003. a määrus nr 105, § 43 lg 1
[8] Rahandusministri 11.12.2003. a määrus nr 105, § 45 lg 1
[9] Rahandusministri 11.12.2003. a määrus nr 105, § 54 lg 5
[10] Rahandusministri 11.12.2003. a määrus nr 105, § 41 lg 1
[11] Raamatupidamise Toimkonna juhend 9 "Rendiarvestus", p 12
[12] Raamatupidamise Toimkonna juhend 9 "Rendiarvestus", p 12

Järeldused

- Põhivara arvestuses esineb puudusi, mistõttu ei anna raamatupidamise andmed ja nende alusel koostatavad aruanded õiget ja usaldusväärset ülevaadet kõigi varade ja nende väärtuse kohta.

- Sisekontrolliprotseduurid ei ole piisavad, et tagada kõigi asutuste varade ja nende varade õiges väärtuses kajastamine raamatupidamises.

Ettepanek Saare maavanemale

- Hinnata valitsemisala vara vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirjale ja kajastada raamatupidamises vastavalt selle tegelikule väärtusele.

Ettepanek sotsiaalministrile

- Selgitada välja ja anda Kogula Hooldekodule üle 2001.-2002. aastal teostatud renoveerimistöödest tingitud põhivara parendus.

2.3. Tulude ja nõuete arvestus

2.3.1. Saaremaa Muuseumile laekuvate piletimüügitulude ja piletite arvestuse puhul ei saa Riigikontroll olla kindel, et kõik tulud on laekunud ja kõik laekunud tulud on kajastatud raamatupidamises, kuna Riigikontrolli hinnangul ei ole kasutatav arvestus piisav, et seda tagada. Näiteks ei säilitata piletite üleandmise-vastuvõtmise akte ja olemasolevatest olid osa allkirjastamata. Lisaks teostab piletite inventuure majandusjuhataja üksinda. Riigikontroll on arvamusel, et piletite ja piletite müügitulu arvestus peab olema korraldatud selliselt, et piletite läbimüük oleks võrreldav saadud tuluga, piletite ja tulu üleandmine-vastuvõtmine kirjalikult fikseeritud ja teostatud inventuurid usaldusväärsed.

2.3.2. Sõmera Hooldekodu erinevad raamatupidamisregistrid ei kajasta ostjate tasumata arvete summat üheselt – arvelduste register näitas võlgnevust ostjatele 64 206 krooni võrra suuremana kui pearaamat. Auditi käigus ei õnnestunud audiitoritel selgitada vahe põhjust. Lisaks kajastatakse asutuse majandustegevusest laekuvaid tulusid kassapõhiselt (vt ka p 2.6.1), sellest tulenevalt ei saa Riigikontroll olla kindel raamatupidamisarvestuse õigsuses. Riigikontroll on arvamusel, et raamatupidamisarvestus tuleb korraldada nii, et oleks tagatud õigete andmete kajastamine kõigis registrites.

2.3.3. Saaremaa Muuseum, kes on käibemaksukohustuslane majandustegevusest laekuvate tulude osas, on 2004. aasta 9 kuuga Maksuametile vähem deklareerinud tulu ligi 27 000 krooni võrra. Auditi käigus ei õnnestunud selgitada vahe põhjust. Riigikontroll on arvamusel, et raamatupidamisarvestus tuleb korraldada nii, et oleks tagatud õigete andmete esitamine ja kogu käibemaksu tasumine Maksuametile.

Järeldused

- Üldjuhul on tulude arvestuses lähtutud riigi raamatupidamise üldeeskirjast ja heast raamatupidamistavast. Siiski esineb mõningaid puudusi majandustegevusest laekuvate tulude arvestuse korraldamisel ja kajastamisel.

- Sisekontrolliprotseduurid ei ole piisavad, et tagada kõikide tulude laekumist ja korrektset kajastamist raamatupidamises. Seetõttu ei saa Riigikontroll olla kindel, et kõik tulud on laekunud ja kajastatud raamatupidamises.

Ettepanekud Saare maavanemale

- Inventeerida Saaremaa Muuseumi majandustegevusest laekuvad tulud ning selgitada välja raamatupidamise ja Maksuametile esitatud andmete vahed.
- Kehtestada Saaremaa Muuseumi protseduurireeglid, mis reguleerivad piletite, kaupade ja sularaha üleandmist-vastuvõtmist ning arvestust nende üle.
- Selgitada välja Sõmera Hooldekodu arvelduste registri ja pearaamatu vahe.

2.4. Personalikulude arvestus

2.4.1. Saaremaa Päästeteenistuse direktor on oma 01.02.2004. a käskkirjaga 9-p kinnitanud "Palgaastmed, palgamäärade diferentseerimise ja lisatasude maksmise 2004. aastal". Vabariigi Valitsuse määrusest[13] lähtuvalt kehtestab palgaastmete jaotuse maavanem. Seetõttu puudus Saaremaa Päästeteenistusel 2004. aastal sisuliselt palgamaksmise alus.

2.4.2. Vabariigi Valitsuse määruse[14] kohaselt on maavanemal õigus erandkorras oma korraldusega sätestada oma halduses oleva asutuse töökohtade loetelu, mille palgamäärad on kehtestatud palgamääradest rohkem kui 50% kõrgemad. Saaremaa Päästeteenistuse palgamäärade suurema diferentseerimise kohta koostas maavanem oma 07.05.2004. a korralduse nr 45-p, millega sätestas tagasiulatuvalt 1. jaanuarist kõrgema palgamäära direktori asetäitjale, operatiivteenistuse osakonnajuhatajale ja komandopealikele. Auditi käigus tuvastasid audiitorid, et päästeteenistus hakkas kõrgematele palgamääradele vastavat palka välja maksma juba veebruarist, enne kui maavanem oli teinud oma korralduse. Peale selle ei olnud auditi ajaks kõigile nendel ametikohtadel töötavatele inimestele välja makstud jaanuarikuu palga vahet.

2.4.3. Kuna Saaremaa Muuseumis, Kuressaare Väikelastekodus, Kallemäe Koolis ja Sõmera Hooldekodus ei ole puhkusetasude ja puhkusereservi arvestamisel lähtutud Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrast[15], ei ole Riigikontroll veendunud arvestuse õigsuses. Näiteks esines Saaremaa Muuseumi puhkusereservi arvestuses aritmeetilisi vigu ja Sõmera Hooldekodus puudus korrektne töötajate puhkusepäevade arvestus.

Järeldused

- Üldjuhul on personalikulude kajastamisel lähtutud raamatupidamise seadusest ja heast raamatupidamistavast. Siiski on probleemiks palkade määramise seaduslikud alused ja puhkusereservi arvestus.

Ettepanek Saare maavanemale

- Korraldada puhkusetasude arvestuse inventuur ja täiendada arvestuste korraldust, et vähendada sellelaadsete vigade teket edaspidi.

2.5. Majanduskulude arvestus

2.5.1. Saare Maavalitsusel on 13 ametiautot, mille pealt rahandusministri määrusest lähtudes on 2004. aastal arvestatud erisoodustusmakse 248 757 krooni, kuna autode kohta ei peeta sõidupäevikuid. Lisaks tasub maavalitsus nende autode hooldus- ja kütusekulud, vastavalt 116 695 krooni ja 275 449 krooni aastas. Riigikontroll on arvamusel, et maavalitsus ei ole eelarvet

[13] Vabariigi Valitsuse 19.12.2003 .a määrus nr 343, § 3
[14] Vabariigi Valitsuse 19.12.2003. a määrus nr 343, § 6 lg 3
[15] Vabariigi Valitsuse 23.08.2001. a määrus nr 278

kasutanud sihipäraselt, kuna isiklike sõitude kinnimaksmine ja sellest tulenevad suured erisoodustusmaksud ei ole Riigikontrolli hinnangul põhjendatud.

2.5.2. Kogula Hooldekodu sõiduauto Opel Vectra kohta ei peeta sõidupäevikut, vaid koostatakse igakuine koondaruanne, kus kajastatakse sõiduki kuu kilometraaži, aga ei eristata üksikuid sõite. Riigikontroll on arvamusel, et sõiduki kohta peaks pidama detailset sõidupäevikut ja isiklikud sõidud maksustama erisoodustusmaksudega. Erisoodustuse hinnaks loetakse 2000 krooni kuus sõiduautolt, mille puhul ei peeta arvestust sõiduki tööülesannetega mitteseotud kasutamise kohta.

Järeldused

- Üldjuhul on tegevuskulude kajastamisel raamatupidamises lähtutud riigi raamatupidamise üldeeskirjast ja heast raamatupidamistavast.

Ettepanek Saare maavanemale

- Kaaluda võimalust maavalitsuse autopargi vähendamiseks ja kehtestada ametiautode kasutamise kord, mis muu hulgas sätestaks ametiautode kasutamise ainult tööülesannete täitmiseks ja vastavad kontrollimehhanismid (nt sõidupäevikud jms).

2.6. Muud tähelepanekud

2.6.1. Saare Maavalitsuses ja tema hallatavates asutustes ei ole lähtutud raamatupidamise seadusest[16], mis sätestab tekkepõhise raamatupidamise, ning osaliselt on tulusid ja kulusid kajastatud kassapõhiselt. Näiteks:

- Sõmera Hooldekodu raamatupidamises kajastatakse omatulusid (2004. aasta 9 kuuga 4,5 miljonit krooni) kassapõhiselt.
- Saare Maavalitsuse raamatupidamises kajastatakse erastamise korraldamise eest laekuvaid tasusid kassapõhiselt (2004. aastal 553 000 krooni). Riigikontroll on arvamusel, et nimetatud tasud realiseeruvad perioodil, mil sõlmitakse müügileping, ja kuni selle hetkeni kuuluvad summad kajastamisele ettemaksuna.
- Kallemäe Kooli, Kogula Hooldekodu ning Orissaare Internaatkooli kommunaalkulusid (näiteks elektri- ja soojusenergia, veekulud, telefonikulud) kajastatakse arve laekumise perioodis, mitte kulu tekkimise perioodis.

Sellest tulenevalt ei ole tagatud kõikide võimalike tulude laekumine ja kajastamine raamatupidamises õiges perioodis. Samuti puudub jooksev ülevaade asutuste nõuetest ja võimalikest laekumistest järgmistel perioodidel.

2.6.2. Orissaare Internaatkoolis oli direktori kohusetäitjaks maavanema 29.12.2003. a korraldusega nr 82-p määratud Liia Hanso, kellega sõlmiti tööleping (mis lõpetati 25.08.2004. a). Korralduse kohaselt lubas maavanem jätkata Liia Hansol töötamist oma põhitöö (õpetajana) töölepingu alusel ja samadel tingimustel. Seega oli Liia Hansol kaks kehtivat töölepingut, mis mõlemad sätestavad täistööaja. Töötasu on makstud mõlema lepingu alusel ja täissummas. Eelnevast tulenevalt peaks Liia Hanso töötama päevas 16 tundi, mis on vastuolus töö- ja puhkeaja seadusega.[17]. Riigikontroll on arvamusel, et Liia Hansoga oleks tulnud sõlmida üks tööleping, kus oleks sätestatud muude tingimuste osas ka tööaja jaotus direktori kohusetäitjana ja õpetajana, lähtudes seaduses lubatud tööajanormidest.

[16] Raamatupidamise seadus, § 5 lg 3
[17] Töö- ja puhkeaja seadus, § 4 lg 1

2.6.3. Maavalitsusele kuulub mõtteline osa majast Uus 14-1, mis on suusõnalise lepingu alusel välja renditud mittetulundusühingule Saaremaa Õppekeskus. Riigikontroll on arvamusel, et kõikide tulude laekumise tagamiseks ja hilisemate vaidluste vältimiseks on vaja sõlmida ka kirjalik leping.

2.6.4. Saaremaa Päästeteenistuses, Orissaare Internaatkoolis, Kallemäe Koolis, Kogula ja Sõmera Hooldekodus on lepingute muudatused kirjalikult vormistamata. Näiteks:

- Kogula Hooldekodus suurendati majutustasu alates 01.06.2004. a. Seoses sellega tehti hoolealustega sõlmitud majutuslepingute punkti 2.2 muudatus, millega suurendati majutustasu 900 kroonilt 1000 kroonini. Samas jäeti muutmata samade lepingute punkt 6.3, mille kohaselt tasub hoolealune majutamise ja toitlustamise eest mitte rohkem kui 900 krooni kuus.

- Orissaare Internaatkoolis ja Kallemäe Koolis olid uuendamata töölepingud. See on vastuolus töölepingu seadusega, mis sätestab, et töölepingu tingimuste muutmine vormistatakse kirjalikult töölepingus ja muudatustele kirjutavad alla tööandja või tema esindaja ja töötaja.[18]

- Sõmera Hooldekodu hoolealustega sõlmitud majutuslepingutes ei olnud muudatused vormistatud korrektselt – täiendavad tingimused olid käsitsi lepingutele lisatud ja osaliselt hoolealuste poolt allkirjastamata, samuti oli muudatuste aeg kirjalikult fikseerimata.

- Sõmera Hooldekodule kuuluvates majades on kõik korterid antud üürile. Ainult osa üürnikega on sõlmitud lepingud, mis reguleerivad vee tarbimist ja heitvee käitlemist.

- Saaremaa Päästeteenistus ei ole sõlminud kirjalikke lepinguid ametikorterites elavate oma töötajatega, mis sätestaks üüri ja kommunaalteenuste maksmise.

Riigikontroll on arvamusel, et lepingute sõlmimisel ja muudatuste tegemisel peavad asutused olema korrektsemad, et vältida võimalikku kahju, mis võib tekkida seoses vastuoluliste ja kirjalikult sõlmimata lepingute ja lepingumuudatustega.

2.6.5. Riigikassa andmete põhjal kontrollisid audiitorid 2004. aasta väljamakseid, mis ületasid riigihangete seaduses[19] toodud piirmäärasid. Leiti, et kõikidel juhtudel ei ole tehtud hanget. Näiteks on 2004. aasta 9 kuu jooksul hanget tegemata ostetud järgmisi kaupu (summad käibemaksuta):

Saaremaa Päästeteenistus	autokütus	300 912 krooni
Sõmera Hooldekodu	kivisüsi	590 370 krooni

Sõmera Hooldekodus korraldati küll kivisöe soetamise puhul pakkumine (pakkumise kutse avaldati ametlikes teadaannetes), kuid hanget ei registreeritud riigihangete registris.

Riigikontroll leiab, et nende kaupade ostmisel ületab eeldatav hankelepingute summa riigihangete seaduses kehtestatud määrad ning asutus pidanuks korraldama riigihankekonkursi vastavalt seaduses kirjeldatud protseduurireeglitele.

[18] Töölepingu seadus, § 70
[19] Riigihangete seadus, § 2 lg 7

2.6.6. Auditi käigus võrdlesid audiitorid riigivara registri andmeid asutuste raamatupidamise andmetega. Selgus, et riigivara registris on kajastatud vara, mis ei kajastu asutuste raamatupidamises, või asutuste raamatupidamises on kajastatud varasid, mis on riigivara registrisse kandmata.

- Maavalitsuse raamatupidamises ei ole kajastatud Muhul asuvat sauna, pumbajaama ja elamut, mis riigivara registri andmetel kuuluvad maavalitusele. Nimetatud hooned on maavalitsus 2002. aastal võõrandanud Riigikogu majanduskomisjoni loa alusel (tegemist on kinnisvaraga). Riigivara registrist on varad välja kandmata, kuna 24.12.2002. a sõlmitud ostu-müügileping on notariaalselt kinnitamata.

- Riigivara registris on kajastamata Sõmera Hooldekodu 2000. aastal soetatud Ford Transit soetusmaksumusega 333 241 krooni ja jääkväärtusega 49 986 krooni. Riigivara registrisse on auto kantud 23.12.2004. a.

Sellest tulenevalt ei ole Riigikontroll veendunud, et kõik asutuse varad on raamatupidamises kajastatud.

2.6.7. Orissaare Internaatkool ja Kallemäe Kool on käendanud oma töötajate kodumasinate järelmaksuga soetusi vastavalt 4000 krooni ja 13 000 krooni ulatuses. Kõik käenduslepingud on lõppenud 2004. aastal. Riigieelarve seaduse[20] järgi on riigiasutustel keelatud anda tagatisi.

2.6.8. Saaremaa Päästeteenistuses on välja arvestatud arvestuslik kütusekulu (sh kulu väljasõitudeks, kontrollkäivitusteks, veepumba tööks jne) päästeautode kaupa. Kulu fikseeritakse läbisõidu ja mootori töötamise aja alusel. Samas ei võrrelda arvestuslikku kulu tegeliku kütusekuluga, mida kajastatakse raamatupidamises. Riigikontroll leiab, et selline võrdlus oleks esmavajalik sisekontrolli vahend, et tagada kütuse sihtotstarbeline kasutamine asutuse põhitegevuseks. Kuna sellist kontrolli hetkel ei teostata, ei saa Riigikontroll olla kindel, et vahendeid kasutatakse sihipäraselt vastavalt eelarvele.

Ettepanekud Saare maavanemale

- Täiendada hallatavate asutuse raamatupidamisarvestust selliselt, et edaspidi oleks tagatud kõigi majandustehingute, sh majandustegevusest laekuvate tulude ja kommunaalkulude tekkepõhine kajastamine.
- Vormistada vajalikud lepingud ja lepingumuudatused ning korraldada arvestus selliselt, et raamatupidamises oleks tagatud alusdokumentide olemasolu palgamaksmiseks ja rendinõueteks.
- Korraldada raamatupidamisarvestus selliselt, et soetades kaupu ja teenuseid, mis ületavad riigihangete seaduses ettenähtud piire, oleks tagatud riigihangete seadusest kinnipidamine.

2.7. Asutustele kuuluvad korterid

2.7.1. Orissaare Internaatkoolil ja Saaremaa Päästeteenistusel on ametikorterid, mis on välja üüritud. Auditi käigus tuvastasid audiitorid nimetatud korteritega järgmised probleemid:

- Korterid on antud üürile 0 krooniga oma töötajatele. Kuna korterite eest üüri ei tasuta (makstakse vaid kommunaalteenuste eest), siis tulumaksuseaduse[21] järgi kuulub see maksustamisele erisoodustusmaksudega, mida aga tehtud ei ole.

- Päästeteenistus ei ole sõlminud üürnikega kirjalikke lepinguid (vt ka p2.6.4).

[20] Riigieelarve seadus, § 29 lg 3
[21] Tulumaksuseadus, § 48

- Riigikontroll on arvamusel, et nimetatud korterid ei ole vajalikud asutuse põhitegevuseks ja tuleks kaaluda nende võõrandamist. Orissaare Internaatkooli direktor on teinud kooli nõukogule ettepaneku korteri võõrandamiseks 30.09.2004. a.

2.7.2. Sõmera Hooldekodul on 47 korterit, mis kõik on antud üürile ja millest 11 puhul on juba käimas erastamisprotsess. Nimetatud korteritega seoses tuvastati auditi käigus järgmised probleemid:

- Lisaks kommunaalkuludele maksavad üürnikud üüri, mille kehtestamisel on hooldekodu lähtunud Kärla Vallavolikogu 29.12.1997. a määrusest nr 18. Elamuseadusest lähtudes on kohaliku omavalitsuse volikogul õigus kehtestada oma haldusterritooriumil asuvatele munitsipaalomandis olevatele eluruumidele üüri piirmäärad.[22] Kuna hooldekodu ei kuulu munitsipaalomandisse, siis ei saa ta lähtuda üüride kehtestamisel valla volikogu määrusest. Üüride määramisel peab hooldekodu lähtuma turuhinnast.

- Sõmera Hooldekodu majandustegevusest laekuvate tulude arvestus on kassapõhine ja kajastatud nõuete osas on nõuete registri ja pearaamatu andmed erinevad (vt ka p 2.3.2). Sellest tulenevalt ei ole tagatud kõigi tulude laekumine ja laekuvate tulude kajastamine raamatupidamises.

- Üürnikud maksavad üüri sularahas hooldekodu kassasse ning laekunud summade arvelt tehakse remonti ja hooldustöid. See on vastuolus rahandusministri määrusega, mis sätestab, et tulu riigivara kasutusse andmisest (üür) kantakse riigieelarvesse.[23]

Järeldused

- Riigivara seaduse kohaselt peab riigivaraga tehinguid tehes juhinduma põhimõttest vältida kahju ja suurendada kasu.[24] Riigikontroll on arvamusel, et asutused ei ole riigivara majandanud heaperemehelikult.[25]

Ettepanek Saare maavanemale

- Võõrandada asutuste tegevuseks mittevajalik vara.

Ettepanek siseministrile

- Võõrandada päästeteenistuse tegevuseks mittevajalikud korterid.

Tõnis Saar
direktor II auditiosakonna peakontrolöri ülesannetes

[22] Eesti Vabariigi elamuseadus, § 37[1] lg 1
[23] Rahandusministri 26.01.2004. a määrus nr 16, § 2 lg 7
[24] Riigivaraseadus, § 7 lg 3
[25] Riigivaraseadus, § 7 lg 2

Siseministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi
ja Saare Maavalitsuse vastused

SISEMINISTEERIUM

Hr Tõnis Saar
Direktor peakontrolöri ülesannetes
Riigikontroll

Teie: 04.04.2005 nr OSII-2-7.1/05/500

Meie: 20.04.2005 nr 4.1-3-2/ 2915

Kontrollaruande eelnõu

Austatud härra Saar

Siseministeerium tutvus Riigikontrolli kontrollaruande eelnõuga "Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldus 2004. aastal".

Siseministeeriumi arvamusel on eelnõu hinnangud ja ettepanekud üldjuhul asjakohased ning aktsepteeritavad.

Teeme alljärgnevate punktide kohta oma märkused:

2.2.1 Märgitud tähelepanek, et Saaremaa Muuseumis paigaldatud signalisatsioon on kantud otse kuludesse, mitte põhivarasse.
Oleme nõus, et signalisatsiooni paigaldamise kulusid ei oleks tohtinud kanda otse kuluks. Samas ei ole antud kulutused kinnisvara parendus. Antud signalisatsiooni soetamise kulutused tuleb raamatupidamises kapitaliseerida ja arvestada nimetatud objekti eraldi põhivarana (signalisatsiooni paigaldamine ei pikenda hoone kasutusiga).

2.2.2 Põhivara ümberhindamine.
Ümberhindamine peab toimuma hiljemalt 2005 aasta lõpuks ja seega ei saa ümberhindamise puudumine auditeerimise ajal olla sisekontrolli puuduseks. Seda eriti juhul kui andmed avalikustatakse tegevusaruandes.
Riigivaraseaduse § 25 sätestab: riigi omandiks olevad sotsiaal- ja kultuuriobjektid ning muinsuskaitselise või looduskaitselise väärtusega varad ei tohi olla tavalises korras toimuva tsiviilkäibe objektiks. Seega on raske määrata sellise objekti õiglast väärtust. Lisaks turuhinnale võib põhivara ümber hinnata ka lähtudes amortiseeritud taastamismaksumusest, kui vara ei ole võimalik vabalt võõrandada ja sellele ei eksisteeri turgu. Kuressaare linnuse puhul on raske ka sellest lähtuda.
Riigi raamatupidamise üldeeskirja § 45 ei luba ümberhindlust õiglase hinna puudumisel üldse teha.

2.2.3 Saare Maavalitsuse hallatavate asutuste üldine põhivarade arvestus.
Leiame, et kuna antud tähelepanek on tehtud varajasema perioodi (enne 2004 aastat) arvele võetud põhivara arvestuse kohta, siis ei saa lugeda õigeks väidet, et arvele on võetud põhivara, mis ei

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 22.04.05 OSII-2-7.1/05/500-24

SB 034064

Pikk 61
15065 TALLINN
Reg. kood 70000562

Telefon 612 5001
Telefon 612 5002
Faks 612 5087
E-post sisemin@sisemin.gov.ee

Konto 10220027689012
Viite nr 1200000362
Saaja Rahandusministeerium
Eesti Ühispank

vasta põhivara kriteeriumile (soetusmaksumusele) kuna antud alampiir nt. enne 2004 aastat oli 3000 krooni (ilma käibemaksuta). 2004 aastal oli 10000 krooni (ilma käibemaksuta) ja 2005 aastal on 30000 krooni (ilma käibemaksuta).
Riigi raamatupidamise üldeeskirja § 46 sätestab põhivara mahakandmise korra: põhivara kantakse maha (bilansist välja). kui vara enam ei eksisteeri (on hävitatud või hävinud. kadunud vms) või põhivara mahakandmise otsuse alusel enne selle utiliseerimist või hävitamist. Seega ei ole võimalik maha kanda põhivara. mis eelnevatel aastatel põhivara kriteeriumite alusel sinna on kantud. Põhivara mahakandmine peab toimuma kooskõlas riigivaraseadusega.

Siseministeerium tänab audiitoreid asjaliku auditi eest ning arvestab Riigikontrolli aruandes toodud tähelepanekuid ja soovitusi ning jälgib nende täitmist Saare Maavalitsuse poolt.

Lugupidamisega

Jaan Õunapuu
Regionaalminister

Märt Krafi
Kantsler

Reimo Väärtmaa 612 5059
reimo.vaartmaa@sisemin.gov.ee

SISEMINISTEERIUM

Hr Tõnis Saar
Direktor peakontrolöri ülesannetes
Riigikontroll

Teie: 04.04.2005 nr OSII-2-7.1/05/500

Meie 28.04.2005 nr 4.1-3-2/ 2915

Kontrollaruande eelnõu

Austatud härra Saar

Teie poolt tehtavale ettepanekule võõrandada päästeteenistuse tegevuseks mittevajalikud korterid on meiepoolne seisukoht järgnev.

Seoses maavalitsuste poolt hallatavate päästeteenistuste ümberkorraldamisega Siseministeeriumi valitsemisala asutusteks volitas siseminister oma 24.märtsi 2005 käskkirjaga nr 107 Saaremaa Päästeteenistuse direktorit Siseministeeriumi nimel vastu võtma Saare maavalitsuselt korteriomandid Kuressaares asukohaga Vallimaa 21-8 ja Smuuli 5-40. Samas ei ole Siseministeerium veel hetkel kantud riigivara registrisse kui riigivara valitseja.
Põhimõtteliselt oleme nõus Teie poolt tehtud ettepanekuga võõrandada teenistuseks mittevajalikud korterid. Kuid antud protsessiga saab alustada alles peale vara valitseja muutmist riigivara registris.
Vastavalt riigivara seadusele tuleb enne korterite võõrandamist küsida teiste riigivara valitsejate huvi nimetatud vara vastu. Kui teistel riigivara valitsejatel puudub huvi korterite vastu, tuleb välja kuulutada avalik riigivara võõrandamise enampakkumine.

Siseministeerium tänab audiitoreid asjaliku auditi eest ning arvestab Riigikontrolli aruandes toodud tähelepanekuid ja soovitusi ning jälgib nende täitmist Saare Maavalitsuse poolt.

Lugupidamisega

Kalle Laanet
Siseminister

Märt Kraft
Kantsler

Reimo Väärtmaa 612 5059
reimo.vaartmaa@sisemin.gov.ee

SB 034066

Pikk 61
15065 TALLINN
Reg. kood 70000562

Telefon 612 5001
Telefon 612 5002
Faks 612 5087
E-post sisemin@sisemin.gov.ee

Konto 10220027689012
Viite nr 1200000362
Saaja Rahandusministeerium
Eesti Ühispank

sotsiaal ministeerium

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 04.04.2005 nr OSII-2-7.1/05/499

Meie 13.04.2005 nr 15.7-3/3270-2

Kontrollaruande eelnõu "Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldus 2004. aastal"

Tulenevalt "Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldus 2004. aastal" kontrollaruande ettepanekutest sotsiaalministrile teatame, et meil ei ole võimalik anda üle Kogula Hooldekodus 2001.–2002. aastal summas 2 985 531 krooni teostatud renoveerimistöödest tingitud põhivara parendust, kuna vastavad tööd on kantud raamatupidamise poolt juba kuludesse.

Kogula Hooldekodu põhivara õiglase väärtuse väljaselgitamiseks on Saare Maavalitsusel võimalik tellida vastava objekti hindamine eksperdi poolt ja võtta peale seda põhivara arvele juba õiglase väärtuse alusel.

Lugupidamisega

Maarja Märdmaa
Kantsler

Tarmo Kurves 626 9224
tarmo.kurves@sm.ee

SAARE MAAVALITSUS

Riigikontroll
Narva mnt.11a
15013 TALLINN

Teie 04.04.2005.a. nr OSII-2-7.1/05/502
Meie 22 .04.2005 nr 4.1-2/ 756

Kontrolliaruande eelnõu "Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldus 2004.aastal"

Läbi vaadanud Teie poolt esitatud kontrolliaruande eelnõus " Saare Maavalitsuse ja tema hallatavate asutuste raamatupidamise korraldus 2004.aastal" maavanemale tehtud ettepanekud, esitame maavanema seisukohad ja kavandatud abinõud kontrolliaruande eelnõus toodud ettepanekute rakendamiseks.

Kontrolliaruande punkt 2.1. Kassa- ja pangatehingute arvestus

Sõmera Hooldekodu kajastab alates 31.12.04.a. oma raamatupidamises riigikassa kontsernivälise arvelduskonto ja kassa summad, mis koosnevad hoolealuste rahast ning on antud hooldekodu vastutavale hoiule.
Alates 31.12.04.a. on Kallemäe Koolis lahendatud töötajatelt toiduraha kogumine ilma sularahata. Töötajad tasuvad toiduraha raamatupidaja poolt esitatud arve alusel otse Riigikassa omatulu kontole.
Alates 31.12.04.a. kajastab Sõmera Hooldekodu hoolealustelt kogutavad summad kassatehingutena.

Kontrolliaruande punkt 2.2. Põhivarade ja varude arvestus

Maavalitsus on seisuga 31.12.04.a. OÜ Mona Kaubanduse poolt tehtud küttesüsteemi renoveerimistööd summas 342 173 krooni lisanud hoone maksumusele.
Saaremaa Muuseum on 2004.a. OÜ Installatsiooni Kompanii poolt paigaldatud tuletõrje- ja valvesignalisatsiooni seadmed ja Mihkli Talumuuseumi puhkeplatsile Viki Keskuse poolt ehitatud hoone (saun-suveköök) ja rajatise (kelder) põhivarana arvele võtnud seisuga 31.12.04.a. Riigivararegistris registreeritud 14.04.05.a. v.a. kelder, mille andmeid veel täpsustatakse.
Maavalitsusel on põhivara (hoonete) ümberhindlus teostatud seisuga 31.03.05.a. Maavalitsuse hallatavate asutuste vara (hoonete) ümberhindamise kiiremaks korraldamiseks 2005.aastal edastas maavalitsus kõikidele hallatavatele asutustele BPE Kinnisvaraekspert Pärnu OÜ, kui soodsaima eksperthinnangu pakkumise teinud kinnisvarafirma, andmed.

005734

Lossi 1
93816 Kuressaare

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 25.04.05 Reg nr OSII-2-7.1/05/502-2

Tel 45 20506
Fax 45 20503

Kallemäe Kool, Kuressaare Väikelastekodu ja Orissaare Internaatkool on seisuga 31.12.04.a. bilansist välja viinud varad, mille soetusmaksumus on alla 10 000 krooni ja mis ei vasta põhivara kriteeriumidele.
Saaremaa Muuseum on raamatupidamises sõiduauto Citroen Jumper`i arvele võtnud maksumusega 235 593 krooni. Riigivararegistris on toiming registreeritud 21.01.05.a.
Saaremaa Muuseumis on direktori käskkirjaga 29.03.05.a nr 3-ük kinnitatud "Kaupade müügi ja arvestamise kord Saaremaa Muuseumis". Vastava korraga reguleeritakse kohviku ja kioski tarbeks soetatud kaupade kajastamine raamatupidamises laoarvestusprogrammis (kaupade soetamine, arvele võtmine, saatelehtedega müügiks väljastamine ja sularaha liikumine). Laoarvestusprogrammi juurutamisega on tagatud kaupade säilimine ja kõigi tulude laekumine.

Kontrolliaruande punkt 2.3. Tulude ja nõuete arvestus.

Saaremaa Muuseumi direktori käskkirjaga 29.03.05.a nr 3-ük on kinnitatud "Piletite müügi ja arvestamise kord Saaremaa Muuseumis". Vastavalt korrale on Kuressaare linnuse ja Mihkli talumuuseumi kassas seatud sisse kassaaparaat. Pileteid kasutatakse ka edaspidi järgmistes Saaremaa Muuseumi filiaalides: Ruhnu muuseumis, Aavikute majamuuseumis ja Eemu tuulikus. Vastavalt korrale on määratud piletite tellimise, vastuvõtmise, väljaandmise ja arvestuse pidamise eest vastutavaks isikuks majandusjuhataja, kellega on sõlmitud materiaalse vastutuse leping. Piletite koguseline arvestus toimub raamatupidamisprogrammis, piletite saamisel ja väljastamisel kasutatakse saatelehti.
Saaremaa Muuseumi direktori käskkirjaga 08.04.05.a nr 5-ük on moodustatud inventuurikomisjon, kelle kohustuseks on inventeerida Saaremaa Muuseumis ja filiaalides müüdavaid pileteid ja kaupu.
Sõmera Hooldekodu raamatupidamisregistrite vahed on likvideeritud seisuga 31.12.04.a.
Saaremaa Muuseumis on seisuga 31.12.04.a käibemaksu puudutavad raamatupidamisdokumendid üle kontrollitud ja puudused kõrvaldatud.

Kontrolliaruande punkt 2.4. Personalikulude arvestus.

Saaremaa Muuseumis, Kuressaare Väikelastekodus, Kallemäe Koolis ja Sõmera Hooldekodus on seisuga 31.12.04.a sisse viidud korrektne puhkusepäevade arvestus ja puhkusereservi arvestamisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korrast.

Kontrolliaruande punkt 2.5. Majanduskulude arvestus.

Maavanema 30.01.2002.a korraldusega nr 12P kinnitatud ametiautode kasutamise kord kehtestatakse alates 1.maist 2005 uues redaktsioonis, milles on täpsemalt reguleeritud ametiautode kasutamine. Kehtestatava korraga vähendatakse maavalitsuse ametiautode arvu vähemalt nelja auto võrra. Üldkasutatavatele ametiautodele võetakse kasutusele sõidupäevikud.
Kogula Hooldekodus peetakse sõiduauto kohta sõidupäevikut alates 01.12.04.a.

Kontrolliaruande punkt 2.6. Muud tähelepanekud.

Sõmera Hooldekodus kajastatakse alates 01.04.04.a. kõik omatulud tekkepõhiselt.

Maavalitsuses kajastatakse alates 01.02.05.a. erastamisest laekuvaid tasusid ettemaksudena ja arvestatakse tuluks selles perioodis, mil sõlmitakse leping.
Kallemäe Koolis, Kogula Hooldekodus ja Orissaare Internaatkoolis kajastatakse alates detsembrist 2004.a. kommunaalkulusid kulu tekkimise perioodis.
Mõtteline osa korterist, Kuressaares Uus tn 14-1, on maavanema 23.03.2005.a korraldusega nr 249 antud kasutada MTÜ Saaremaa Õppekeskus. Maavalitsusele mittevajalik vara võõrandatakse pärast juriidiliste toimingute lõpuleviimist.
Kogula Hooldekodus on hoolealustega sõlmitud majutuslepingud korrastatud 2004.a detsembrist.
Orissaare Internaatkoolis on töölepingud uuendatud vastavalt töölepingu seadusele 2004.a detsembrist.
Vastutava töötaja pikaajalise haigestumise tõttu lõpetab Kallemäe Kool töölepingutesse muudatuste sisse viimise hiljemalt 15.05.2005.a.
Sõmera Hooldekodu on hoolealustega sõlmitud majutuslepingutesse muudatused sisse viinud seisuga 01.04.05.a ja üürnikega sõlmitud üürilepingutesse on muudatused sisse viidud seisuga 04.04.05.a.
Sõmera Hooldekodu järgib järgimiste hangete korraldamisel riigihanke seaduses kirjeldatud protseduurireegleid.
Muhus asuvate varade võõrandamise dokumendid on esitatud notariaalkontorile ning ostu-müügilepingu sõlmimise aeg k.a. maikuus on täpsustamisel.
Orissaare Internaatkoolis ja Kallemäe Koolis edaspidi käenduslepinguid ei sõlmita.

Kontrolliaruanne punkt 2.7. Asutustele kuuluvad korterid.

Orissaare Internaatkool on aadressil Võidu 5 asuva elamu kasutamiseks sõlminud tähtajalise rendilepingu 08.12.04.a - 08.06.05.a rendisummaga kuus 632,50 krooni. Tulenevalt OIK Riigikooli nõukogu 23.detsembri 2004.a. otsusest nr 4., ei kuulu Võidu 5 elamu võõrandamisele, kuna kavandatakse selle renoveerimist õpetajate majana.
Sõmera Hooldekodu poolt üürile antud korterite võõrandamise otsuste langetamiseks teostatakse õiguslik analüüs ning vara võõrandamine korraldatakse hooldekodu ja maavalitsuse koostöös.

Kokkuvõtteks: oleme arvestanud riigikontrolli poolt tehtud ettepanekutega.
Mõningad ebatäpsused raamatupidamisarvestuses, seda ennekõike hallatavate asutuste osas, on parandatud või vastavad abinõud väljatöötamisel.
Täname koostöö eest.

Lugupidamisega

Hans Teiv
Maavanema kohusetäitja

Hilja Saagpakk 45 20 535
Andrus Lulla 45 20 502
Marju Tartes 45 20 537